

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánkozásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VI. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Április 15.

29. szám.

Kincstáriak csatlakozása.

Az országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segélyegyesület megalakítása eszméjének tárgyalása és megvitatása alkalmával ismételve felmerült az a kérdés, hogy vajjon azoknál az erdészeti vagy vadászati altiszteknél, kik mostani szolgálatukból kifolyólag nyugdíjjogosultsággal bírnak s abban özvegyeik s egyáltalán családtagjaik is részesednek, indokolt lenne-e az egyesületbe való belépés, vagy sem. A kérdés nagyon fontos és életbe vágó s ezért nem árt azzal kissé behatóbban foglalkozni, annál is inkább, mert erre nézve — a szerzett tapasztalás szerint — a vélemények nagyon eltérnek egymástól.

Abból az alkalomból ugyanis, hogy az egyesület megalakulására vonatkozó mozgalom vezetője azzal a kéréssel fordult az egyes erdőhatóságok igen tisztelt főnökeihez, hogy az egyuttal megküldött alapszabály tervezet áttanulmányozása után az egyesülés szükségességéről és életbe vágó voltáról meggyőződven az ügyet az alájuk rendelt altisztekkel is megismertetni s azt figyelmükbe ajánlani és őket a mozgalomhoz való csatlakozásra buzdítani sziveskedjenek.

Ennek a kérésnek egyes erdőhatóságok főnökei egész készséggel megfeleltek s nem csak hogy azoknak az altisztjeiknek a név-

jegyzékét, kik a mozgalomhoz csatlakozni óhajtanak, megküldték, de még külön is ki nyilatkoztatták, hogy az egyesület megalakulását azokon az alapokon és elvek mellett, melyek az alapszabályok tervezetében kifejezést nyernek, üdvösnek, hézagpótlónak és szükségesnek tartják, míg ennek ellenében egyesek annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy miután altisztjeik már a szolgálatukból kifolyólag is nyugdíjazásban részesülnek, nem tartják indokoltnak azt, hogy bármily más nyugdíjintézetbe, tehát az általunk tervbe vettbe is belépjenek. A harmadik rész eddig még sem jobbra, sem balra nem nyilatkozott s így azt kell róluk feltételznünk, hogy vagy egyéb bokros teendőik mellett eddig még nem szakaszhattak maguknak annyi időt, a mennyi a fontos ügy tanulmányozására szükséges, vagy pedig azt olyan jelentéktelennek tartják, hogy azt a vele való foglalkozásra érdemesnek sem tartják. Mi tehát eddig csak a két különböző s egymással merőleg ellentétes véleménnyel, mint előttünk ismeretessel foglalkozhatunk.

Figyelemmel kísérve és kellően mérlegelve a kétféle véleményt, természetesen már az első pillanatban az a benyomás ver gyökeret bennünk, hogy talán még a kincstári erdészeti altisztek helyzete sem mindenütt egyforma, hanem azok az egyik erdőhatóságnál nagyobb jólétnek örvendenek, mint a másiknál s daczára annak, hogy javadalmazásuk egységes alapokon nyugszik, az egyik helyen jobban boldogul-

hatnak, mint a másikon, tehát míg az egyiken annyira szegények maradnak hosszabb szolgálata után is, hogy munka és szolgálatképtelenségük esetén nyert csekély nyugdíjukból megélni nem képesek, hanem némi mellékes segélyre is rászorulnak, addig a másikon olyan dús a javadalmazásuk, hogy abból nem csak családjakkal megélni, de még öreg napjaikra vagyont is szerezni tudnak, mely azután bőven pótolja a nyugdíjukat s biztosítja megélhetésüket.

Hát hiszen azt el kell ismernünk, hogy a kincstári erdők szolgálatában álló altisztek helyzetében az utolsó pár év alatt nagy volt a javulás és az a mennyire-annyira türhetővé lett, de hogy vajjon olyan-e most már a javadalmazásuk, hogy az a megélhetően kívül némi vagyon szerzésére is alkalmas, az nagyon nagy kérdés.

Nézzünk csak közelebből a szemébe ennek a kérdésnek.

A kincstári altiszt, midőn mint erdőőr kezdi meg szolgálatát, a legalantsabb, vagyis a III. osztályban évi 600 korona készpénzfizetést, szabad lakást vagy megfelelő lakpénzt, 3 hold illetményföldet vagy annak holdankint 10 korona váltságát s 24 ürköbméter tűzifát kap s ezeken kívül ott, hol ezt a körülmények megengedik, még bizonyos számú jószágot is legeltethet, tehát szinte nagyobb a jövedelme, mint a legjobban díjazott járási erdőöröké s ez a javadalmazása a rang-

ban való előhaladásához képest a készpénznél 400 koronával, a földnél egy holddal s végül a tűzifánál 12 ürméterrel fokozódhatik, bátran elmondhatjuk tehát, hogy a kincstári erdészeti altisztek helyzete valamennyi más kártársukénál kedvezőbb, mégis ezek sincsenek abban a helyzetben, hogy jövedelmükből öreg napjaikra valamit félretehessenek, mert a minimális fizetés csak éppen hogy elégséges a mindennapi kenyérre és ruházkodásra, arra az időre pedig, midőn az gyarapodik, rendesen felszaporodik a család is, mi a fizetés emelkedésével arányban alig álló több kiadást okoz.

Innen van azután az, hogy mire a kincstári erdészeti altiszt abba a helyzetbe jut, hogy nyugalomba vonulni kénytelen, a nyert nyugdíja bizony közel sem elegendő arra, hogy abból tiszteségesen megélhessen, még akkor sem, ha hosszú szolgálata alatt sikerült neki nem csak a legmagasabb rangot és a teljes nyugdíjat megnyerni, pedig ez vajmi kevésnek sikerül, mert hiszen nem csak hogy a magasabb rangfokokotoknál csekély a létszám, hanem bizony azt a 40 évet, és pedig kereken s egy nap nem sok, de annyi híján sem kevesebbet vajmi kevésnek sikerülhet az erdészeti terhes és testet, lelket emésztő szolgálattal megérni.

Az erdészeti kincstári altiszteknél a nyugdíjazás 4 ciklusra van felosztva s e szerint a betöltött 10, 20, 30 és 40 évi szolgálathoz képest van kimérve a nyugdíj, mely a kész-

A „Pop Iván” regéje.

A Kárpátok kisebbik Tátrája, a hármass csúcsú Pop Iván méltóságteljesen emelkedik az ég felé, közel 2000 méter magasságban uralva az alatta békésen elterülő völgyeket. Tetejében a fehér izlandi zuzmó szerényen huzódik meg a havasi gyopár mellett, míg a legmerészebb csúcs tövében a kétfelé ágazó „Popné forrása”-hoz fűződik a Pop Iván regéje is, a mint azt a nép száján élő régi szájhagyomány fenntartotta.

Réges régen volt, midőn a Feketehegy daliás fia átjött a Pop Iván innenső oldalára s itt az alatta elterülő völgy ölében fekvő kis falu pópájához (görög keleti pap) szegődött be szolgálatba.

A kicsiny falu öreg pópája töpörödött agastyán

volt, míg felesége, a szépséges Anicza valóságos virágszál volt mellette s ez már az első pillanattól kezdve szemet vetett a daliás szolgálégyre.

Hajdan, a sokat emlegetett régi jó időkben minden másképen ment. A pópá együtt dolgozott, együtt élt, együtt evett háza egész népével s cselédségével is (megtörténik ez ugyan ma is elég sűrűn. A szerkesztő), s az aranyos pópáné elég alkalmat talált forgolódni a cselédség asztala körül.

Fiatalt is, csinos, szemrevaló is volt a fekete hegyek legénye, nem volt hát valami nagy csoda, hogy a tüzről pattant, izzó vérű menyecske szive lángra lobbant s észbontó szenvedélye csakhamar forró szerelemmé fejlődött, a derék legény pedig forró szerelmmel viszonzta a pópáné érzelmeit. Csak az volt a baj, hogy a ketten érzelmei közt nagy volt a különbség.

Anicza csapodár természete elején csak játékszernek tartotta új hódítását, míg csábító szavai a még ártatlan ifjuban a legmélyebb igaz szerelmet

pénzfizetés $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ részének felel meg s utolsó fokban lesz azzal egyenlő. Ha a felsorolt évtizedek bármelyike is nincs teljesen betöltve, akkor a nyugdíj alapját csak az alsóbb évtized képezi s az, a mi időt az altiszt ezen felül szolgált, nem jön tekintetbe.

Nyilvánvaló ebből, hogy a legtöbb kincstári altiszt nem csak a legmagasabbnál alacsonyabb rangfokozattal, de rendszeren a teljes nyugdíjat nyújtó időszakon is alul vonulhat nyugalomba s így bizony nem valami zsiros konczjut neki osztályrészül és törődött testtel, talán betegségekkel is küzdve kevesebből kell megélnie, mint azt tehette akkor, midőn még erős szervezete jobban meg tudott küzdeni a nélkülözéssel.

Hát bizony ez minden inkább, csak nem az a sokat emlegetett „jól megérdemelt” nyugalom, a melyre hosszas szolgálata után minden ember vágyakozik s a melyet csakugyan méltán meg is érdemelne, mert azt, hogy a nyugalom a nyomorgással és a megélhetésért való küzdelemmel összeegyeztethető lenne, talán senki sem fogja állítani.

Mit szóljunk itt még az évtizedes rendszerhez és ahhoz, hogy gyakran szinte egy teljes évtizedet kell némely altisztnek szolgálatában a nélkül eltölteni, hogy ez neki nyugdíjazásánál bármilyen módon is érdemül felszámítva s a hála valamely nemével jutalmazva lenne? Már pedig a törvény merev s annak alkalmazásánál szorosan ragaszkodván a betűhöz, gyakran egy hiányzó nap évtizedre terjedő szolgálatot tesz tönkre.

(Folytatás következik)

ébresztettek életre. Egyedül az öreg pópa, a Juon maradt nyugodt a bonyodalmak közepette s úgy látszott, hogy mit sem sejtett az egészről, hanem nyugodtan túrta tovább a földet és rakta rakásra a megtakarított filléreket, melyek fölött féltékenyen őrködött.

A rossz nyelvek azt beszélték ugyan, hogy a vén pópa is sejtett valamit és hogy hallgatott, annak egészen más rugói voltak. Annyi bizonyos, hogy az öreg gazdag ember hírében állt s ez okozta később vesztét is, miről egyébként majd később lesz szó, most pedig térjünk vissza elbeszélésünk fő fonalához, a pópáné szerelméhez.

Anicza hova tovább jobban merült bele új kalandjába, míg egyszer csak azon vette magát észre, hogy immár tovább is ment a rendes mértéken s úgy benne van a kelepceében, hogy bajos abból szabadulni. Szenvedélye fokozódott, a legény pedig mind jobban rejtegette és titkolta érzelmeit, mert lelkiismerete visszarettent attól a gondolattól, hogy férjes asszonnyal viszonyt kezdjen s a menyecske kezdte belátni, hogy

Védelmet a madaraknak!

(A „Zoologiai Lapok” után.)

Madaraink pusztulása már-már oly mértékben érezhető, hogy a felső körök is szükségét látták, hogy kezeiket érdekükben fölemeljék, hogy pusztulásuknak immár gátot vessenek. A jövő felé ez irányban aggódva tekintünk, mert kétségtelen, hogy a hasznos madarak léte igen fontos nemzetgazdasági kérdés, mindenütt, kivált a hol az ország java része a föld áldásából él.

Köszönettel kell vennünk minden mozgalmat, legyen az a legcsekélyebb értékűnek látszó is, a mit szegény szárnyasaink érdekében indítanak, s a mit valaki érdekekben tesz. Hálával adózik elsősorban minden magyar ember Darányi Ignác földművelésügyi miniszter urnak, ki hatalmas szavát, fölülről minden esetre először, érvényesítette a madarak érdekében, ki tetemes áldozatoktól sem riad vissza, hogy vele a közügynek szolgáljon.

Foglalkozunk a madarak pusztulásának okával. Szerény véleményem szerint nagy tévedés volna éneklőink megfogyását a fokozottabb madárpusztításban keresni. Csalatkozik az, a ki azt hiszi, hogy a madarainkon ijesztő módon észlelhető csökkenést azok összefogdosása vagy fészkeiknek nagyobb mértékben történt szétválása okozta. Madárpusztítás ma is tapasztalható, az kétségtelen; de korántsem abban a mértékben, mint régente. Az általános iskolakötelezettség előtt, vagy mielőtt e kötelezettséget a mai mértékben végre tudták volna hajtani, a falusi gyermek életének nagy részét künn a mezőn csatangolva töltötte. A hány család élt a faluban, annyi volt a pásztorgyerek. Reggeltől napestig barangoltak az utak szélén, csepőtésben, parlagokon, legelőkön stb. egy-két lábas jószág után. Az ilyen gyermekesapattól nem is lehetett mást

célját a fiúnál ilyenformán soha sem fogja elerni, ekkor azonban a véletlen váratlanul is segélyére érkezett.

A mint említettük volt, Popa Juon nagyon gazdag ember hírében állt, már pedig a hír gyakran ártalmára van az embereknek. Abban az időben három rettegett rabló rémitgette a környéket s ezek egy éjszakán hirtelen ráütöttek a pópa lakására, honnan nem csak őt magát, hanem feleségét és pénzét is elhurczolták a hegyek közé.

Mikor hajnalban a déli szolgalegény felocsudott álmából, megdöbbenve látta, hogy a ház külső ajtaja feltörve, ablakai bezúzva vannak s a szobák mind üresek. Szörnyű sejtelem ragadta meg s mint a szélvész rohant a jól ismert hegycsúcsok felé, felkutatni szíve szerelmét, melyet meg akart menteni és kiszabadítani, ha mindjárt a világ végeig kellene üldözni elrablóját s ha magával az ördöggel kellene is harczra kelnie a szép Anicza miatt.

A kaczkias Aniczának és töpörödött férjének ez-

várni, mint hogy unalomból valami sportot üzzön. Úzte is azt tőle telhetőleg; nem kerülte el figyelmét semmi, a mi mozog. Elkezdve a kiöntött ürgétől a fülemüle-flókiig, mind a kőcsmadagra került, hogy agyonkinozza. Ha még élet maradt bennük, végzett vele az otthon maradt apróság és a macska! Az e fajta madárpusztítók serege most már némileg megszűnt. Szabályrendelet kötelezi a helységeket, hogy közös pásztorokat tartsanak; ezek pedig az esetleg maguk mellett tartott bojtárokkal sokkal inkább elvannak foglalva, semhogy a madarászással foglalkozzanak. A gyermekeknek az a része pedig, mely a mezei munkára még alkalmatlan, s a költési idő alatt kárt tehet, délelőtt, délután az iskolában ül, nincs elég ideje, hogy madár után járjon. Azért nem akarom mondani, mintha ezek egyáltalában nem tennének kárt, nem akarom állítani, hogy ellenük akcióba lépniük nem kell.

A fogságban tartott madarak száma is kevesebb ma. Régente alig volt úri ház, hol néhány madarat szórakoztatásul ne tartottak volna. Néhol egész gyűjteményt lehetett a hosszú ámbitusokon látni. Voltak házak, hol külön madárétetőket tartottak, hogy győzzék a sok babramunkát. Ma ez már ritkán fordul elő; az embereknek mai izlése már más. Legfeljebb kanári madár vagy papagály látható némely családnál. Hazai madár nem kell!

Mindezekből csak azt a következtetést akarom levonni, hogy madárpusztítás volt mindig, sőt még fokoztabb mértékben, mint ma, csak hogy régente a pusztítás mellett is maradt madár mindenütt bőven. Nem volt kitéve a gyümölcstermő ország, hogy gyümölcsét a féreg egye meg! A madarak pusztulásának kétségkívül más oka van. A mai mezőgazdasági viszonyunk és az erdőkulturánkból kifolyólag a földnek kihasználása oly intensív lendületet nyert, hogy a földművelő osztály nem hagy egy talpalatnyi földet

sem kellő művelés nélkül. A csalitos, bokros területek kiirtattak, ezek helyét jövedelmező gazdasági termények töltötték be. A tüskés kőkeny- és galagonyacserjékkel benőtt utak szélét ma az útbiztos, vagy az útkaparó kaszálja magának. A régi szőlőhegyeink, melyeknek gyepe az annyi ezer madárnak nyújtott otthont, elpusztultak. Ma szántják a szőlőhegyet: gyepejét felégették! De csak nézzünk széjjel: hol lát az ember — sokszor órákra terjedő távolságig — egyetlen egy vén fát melynek odujában a madár költhetne? Sehol!

Ez a fő baj. Azt kell megszüntetni, a mi a madár létjogát tönkretette, sőt mondhatni: megsemmisítette. Adjuk vissza, a mit tőlük elvettünk: a házi tüzhelyet, Legyen módjában a letelepülés, hely a költésre. Az első teendő nem a madárovás, hanem a madár megélhetés és tenyésztés megteremtése!

Névjegyzéke

azoknak, kik az alakuló Országos Erdészeti és Vadászati Altiszti Nyugdíj és Segély Egyesület tagjai óhajtanak lenni.

Sorsz.	Név.	Lakhely	Utolsó posta
101.	Nyáray András	Bács-Dorozslo	
102.	Szűts József	Szonta	
103.	Nagy Károly	Bezdán	
104.	Nagy György	"	
105.	Deák József	Bács-Monostorszeg	
106.	Bombola Pál	"	
107.	Mihailovics János	"	
108.	Major Sándor	Bezdán	
109.	Kiss Ferencz	Béreg	
110.	Palczer Sándor	Baracska	
111.	Schreiner Mihály	Bezdán	
112.	ifj. Schächtel J.	Bodrog-Monostorszeg	
113.	Zsigmond Antal	Apatin	
114.	Tomesányi Lajos	"	

alatt egy csöppet sem ment jól a dolguk, mert a rablók az üldözéstől való féltükben egész éjjel hűcsolták őket mindig tovább és tovább, míg végre hajnal hasadtával felértek velük a legmagasabb csúcsra.

A mint a nap első sugarai előtörtek a csúcs mögül, a szegény Pópa Juon fölött még egy utolsót mosolyogtak, mert pár pillanat múlva a Pop Iván mélységes szakadékaiban lelte erőszakos halálát.

Már-már a szépséges asszonyra, a kaczkias Aniczára került volna a sor, ha véletlenül a rablók egyikének nem jut eszébe pihenést indítványozni s e közben a rablott zsákmányt számba venni, mely indítványát társai is elfogadtak s mint az éhes hiéna a prédára, úgy neki estek az elrablott kincs felosztásának.

Ez volt Anicza szerencséje, mert — mint az többnyire történni szokott — csakhamar hajba kaptak a koncz felett, minek az lett a vége, hogy a haramiák egyike az öreg pópa után a mélységbe zuhant más világon próbálni szerencsét.

A másik kettő még ezután is tovább tusakodott

s Anicza bozalommal szemlélte viaskodásukat, midőn egyszerre mint valami őrangyal, ott termett a daliás szolgaleány.

Egy hatalmas lökés és a két dulakodó haramia hanyathomlok zuhant a társuk és a pópa után a Pop Iván száz öles szakadékába.

Ekkor oda állt a legény a szépséges Aniczia elé és tüzes tekintetével annak bogár szemébe mélyedve, mintha szíve legmélyebb rejtekeit akarná kikutani, kérdezte tőle:

— Szeretsz-e engem, gyönyörű virágszál!

— Csak úgy, mint a hajnali szellő: ölelnélek, csókolnának, de sokáig talán nem maradnék még veled sem.

— Enyim leszel-e? mond édes angyalom — könnyörgött bús hangon a meghökkent ifju.

— Csak úgy, mint a reggeli harmat: felinnálak, magamba szívnlak, de örökre talán még sem tudnék a tied lenni — felelte a csábító szirén ingerkedve.

Ezekre a csapodár szavakra egyszerre vérbe

Sorsz.	Név.	Lakhely.	Utolsó posta			
115.	Szeidel József	Apatin		158.	Jablanovszky J.	Magyar-Lápos
116.	Maylender Károly	"		159.	Székely György	Zágor
117.	Szondi Árpád	"		160.	Székely Endre	Harangláb Abos-Gálfalva
118.	Kuti János	Bodrog-Monostorszeg		161.	Farkas Lajos	Nagy-Ekemező
119.	Kasánszky József	Apatin		162.	Jánosi Sándor	Alsó-Bajom Felső-Bajom
120.	Bognár József	"		163.	Ludrovsky József	Bártfa
121.	Schächteli János	"		164.	Abszolon József	"
122.	Madarász György	Priglevicza Szt. Iván		165.	Hovanyecz János	"
123.	Leszher Alajos	Német-Palánka		166.	Dragonovszky J.	"
124.	Nagy Károly	Plávna	Bács	167.	Ludrovsky Tamás	"
125.	Herely János.	"	"	168.	Skrenda András	"
126.	Galusz János	Német-Palánka	"	169.	Sichta Károly	Aranypatak Bártfa
127.	Orosz István	Bogyán	Vajszka	170.	Szokol János	Felső-Volya "
128.	Leszher Sándor	Kovil		171.	Kálnássy Ernő	Girált
129.	Schmerák János	Bács-Bukin		172.	Pichonszky András	Felső-Szvidnik
130.	Finna Sámuel	Bács-Csébe		173.	Luibl Sándor	Hidas-Németi
131.	Marquart Ferencz	Plávna	Bács	174.	Papp Sándor	Bologd
132.	Hegybeli Mihály	Német-Palánka		175.	Gutper István	Abanj-Szántó
133.	Gráf József	Bács-Bukin		176.	Máthé Miklós	Somodi
134.	Herbst János	Plávna	Bács	177.	Dubóczy András	"
135.	Klinovszky István	Obrovác		178.	Bodnár Lajos	Szin
136.	Reiter Ferencz	Német-Palánka		179.	Klement János	Felső-Meczenzéf
137.	András József	Gardinovce		180.	Troján György	Felső-Meczenzéf
138.	Kollár Ferencz	Bács-Bukin		181.	Puza Győző	Borkút Eperjes
139.	Szalay János	Bethlen		182.	Schleier Károly	Hegyecske "
140.	Kecsmár János	Vécs	Domoszló	183.	Tokár István	Czeméte "
141.	Alakszai János	Pusztá-Cser	Fel-Debrő	184.	Rodoli Antal	Kerekerdő "
142.	Lőrincz János	P. Turómező	Felső-Nána	185.	Ridilla János	Feketekút Plavnicza
143.	Mengyi István	P. Tölgyes		186.	Dlugoss János	Sáros Szt. Mihály
144.	Bogdán Emil	Középlak	Nagy-Almás	187.	Tkács György	Vörösvágás Keczer-Peklén
145.	Orend János	Garat	Kőhalom	188.	ifj. Szabó János	Kánás Nagy-Sáros
146.	Szkindrovics Ede	Bánffy-Hunyad		189.	Lipka Pál	Majorság Kis-Szeben
147.	Kiss Károly	Magyar-Valkó	Nagy-Kalota	190.	Kocsiscsák András	"
148.	Teleky Vilmos	Kőhalom		191.	Barkai János	Pelsücz
149.	Irsa Károly	Sövényesség	Kőhalom	192.	Derczeni Bálint	Nagy-Dobrony
150.	Mártonfi Miklós	Kőhalom		193.	Hrabár Antal	Munkács
151.	Tóth Mihály	"		194.	Kovács Miklós	Bereg-Szölös Oroszvég
152.	Lengyel Albert	Alsó-Rákos		195.	Gyulay János	Szolyva
153.	Stoidel János	Kőhalom		196.	Wank József	Felső-Vereczke Volócz
154.	Weiss János	"		197.	Naszlady Lajos	Kaposvár
155.	Stefáni Mihály	"		198.	Komáromi Mátyás	Karád
156.	Imre Mihály	"		199.	Vargai János	Héthárs
157.	Szabó Lajos	Teke		200.	Csicsó Lajos	P. Szilágy Vác-Hartyán

borult az ifju szelid ábrázatja s a kezes báránycából egyszerre dühös oroszlán lett.

— Halj meg tehát, te csalfa kigyó! — harsogta menydörgésszerűen a megdühödt ifju s kirántva övéből pisztolyát, annak egy golyójával az Anicáét, a másikával a saját szívére lötte keresztül.

Élettelenül hanyatlott le a szép pópáné, mint a letört virágszál a havasi földre s piros vére nyomán virág fakadt; ennek tartja a köznép még ma is az ott buján tenyésző havasi gyopárt.

A hókebelből pedig csak tovább csörgedezett a karmazsinpiros vér patakja a hegygerinczre s annak két meredek oldalán folydogált lefelé, mignem két csörgedező patak lett abból, az egyik a Fehér Tisza, a másik a Fehérpatak, a kettős forrást pedig a „papné kútja” néven ismeri még ma is a környékbeli köznép, a mint azt a régi szóhagyományból átvette.

A hegy legnagyobb csúcsa pedig a Juon pópa nevének nyomán a Pap Iván nevet nyerte.

A Kárpátoknak ez a kisebbiek Tátrája pedig

nyugodtan meredez az ég felé, mintha ennek a leirt gyászos tragédiának semmi nyoma sem maradt volna. Méltóságteljesen áll ott, daczolva a viharokkal és az ég villámaival, de a fagyos szél lehellelte azóta mindig ott kísért ormain s mikor végig sivit a szakadékokon, mintha csak a szépséges Anicza gúnyolódó, gyilkoló, fagyos kaczagása hallatszanék.

Népek haltak meg, ujak születtek, sok minden elmúlt már azóta, de a nép ajakán még mindig él s talán örökké is élni fog a Pop Iván regéje.

Répay Albert
erdőőr.

ADOMÁK.

Kereskedő segéd: Milyen keztyűt parancsol nagysád?

Hölly: Szürke svédet.

Kereskedő segéd: Szabad kérem a kezét?

Hölly: (pirulva) Ó, hiszen még alig váltottunk egy pár szót.

Hasznos tudnivalók

Őszi zöldségvetés.

Ha tavasszal korán akarunk friss zöldséget nyerni, akkor azt ősszel kell elvetnünk. Legjobban sikerül a sárgarépa, petrezselyem, pasztinák, de hagyma és foghagyma is.

Vetés alá a földet fel kell ásózni és a magot 5–6 cm-re elvetni, kissé sűrűbben, mint tavasszal szoktuk. Vetés után a földet le kell nyomkodni.

A vetésnél fődolog, annak idejét eltalálni. Az időre vonatkozólag a hagyamaféléknél október elejét ajánlják, hogy még ősszel kikelve, jól begyökeresedjenek s így a fagy ne ártson nekik.

A sárgarépa, petrezselyem vetése november-decemberben történik. De itt is az időjárás határoz. Legjobb, ha a vetés után mindjárt befagy a föld, mert akkor a magépségben marad s kora tavasszal mindjárt kikél, míg ellenben, ha ősszel csirázásnak indul, vagy ki is kél, akkor nem biztos az eredmény, mert a téli fagyok miatt a gyenge növény elpusztulhat. Takarni az ágyásokat nem szükséges semmivel.

A komposzt vagy keveréktrágya készítése.

Minden gazdaságban vannak a keveréktrágyához szükséges anyagok, melyeknek czélszerű felhasználása mellett a trágyatermelés lényegesen szaporítható, ami pedig soha sem felesleges.

A keveréktrágyához alkalmas anyagok: mindenféle gaz, gyom, árpa-polyva, söpredék, szemét, emberi ürülék, dög, hamu stb. Amint látjuk, tehát alig van anyag, amit fel nem használhatnánk.

Ezen anyagoknak kezelése úgy történik, hogy az udvar félreeső helyén 50 cm. mély gödröt ásatunk, melynek széle, hossza a berakandó anyagok mennyiségétől függ. Ebbe időnkint belerétegeljük a megnevezett anyagokat s midőn már a föld felett 50 cm. magas lett, így együtt hagyjuk állani az egészet 6 vagy 12 hónapig, míg jól összeérett. Időközönként egyszer vagy kétszer átforgatjuk, vizelettel vagy ennek híján vízzel többször lelocsoljuk.

Igy készítvén a trágyát belőle löherések, rét, kert és legelőre való nagyon használható anyagot nyerünk. Arra az egyre kell nagyon ügyelni, hogy jól elrothadjon; mert különben gyommagvaknak válik tárházává, mit a földre kihordván, vele több kárt, mint hasznót teszünk.

Különösen jó szolgálatot tesz a keveréktrágya gyümölcsfa kertészetben, hol kiültetendő fiatal fak tövéhez mindenkor ily földet kellene használni.

Különfélék.

Lap beszüntetés. Azoknál a tisztelt olvasóinknál, kik félévet meghaladó előfizetési díjukat a sok kérés és felszólítás dacára mindeddig be nem küldték, sem pedig annak rendezésére nézve nem nyilatkoztak, a mai számmal a lap további küldését beszüntettük s miután az egyesület dolgai most, az előkészítés utolsó órájában minden szabad időnköt lekötik, a hátralékok behajtásával jogi képviselőnköt bízuk meg,

ki az illetőknek — ha tartozásukat 8 napon belül be nem küldik, — fizetés iránti intéseket fog küldeni s az ezzel és az esetleges perrel járó költségeket az illetők csak maguknak tulajdoníthatják.

Halálozás. Schenk István m. kir. főerdőőr a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál folyó hó 8-án hosszú és kínos betegség után elhalálozott. A Szászsebesen székelő kartársai díszes koszorút helyeztek ravatalára s utolsó útjára nem csak ezek, hanem az összes erdőtiszték is kikísérték. A szolgálatában fáradhatlan, páratlan szorgalmu és ügybuzgó derék férfit gyászoló kartársain kívül bánatos özvegye siratja. Adjon a Mindenható neki csendes pihenést s enyhítse a szegény özvegy mérhetlen fájdalmát!

Meggyőző ok. Péter Mihály uramnak a jég elverte a törökbuzáját, de mert biztosítva volt, egész vidáman nézett a sok jó pénz elé. Annál nagyobb volt meglepetése, mikor a helyszínen a társaság kiküldöttje nem akarta a teljes kárt elismerni.

— Én úgy látom, hogy a jég csak a héját bántotta a törökbuzának.

— Csak a héját? mordult rá Mihály gazda. No, hát lássa-e az ur ezt a somfabotot? Ha én most evvel jól végig kengetem az ur kabátját, vajjon a bőre nem érzi-e meg?

A kiküldöttnek nem volt kedve próbát tenni s Mihály gazda megkapta a kártérítést.

Aranyország. Nagyon jó híre van az aranykeresők között Alaska és Klondike államoknak s a rozsdamentes sárga ércre sóvárgó kutatók nyomán átment a a közfelfogásba ez a — balvélemény. Az Egyesült-Államok hivatalos statisztikája ugyanis inesebeszédnek minősíti azt a közhitet, hogy ez a két állam volna az arany igazi hazája. A számok tanúsága szerint nem Alaska és Klondike, hanem Colorado, a valóságos aranyország. Az elmúlt év alatt Colorado állam aranybányáiból huszonkilenc millió dollár értékű aranyat sikerült kiemelni s ez a roppant értékmenység nem valami rendkívüli tünet, hanem átlagos évi arany-érték termelés. Ez az eredmény nagyobb, mint Alaskának és Klondikének együttes aranytermelése, lévén ennek múlt évi egyenértéke csak: — 24 $\frac{1}{2}$ millió dollár. Colorado után a rangsorban California következik, melynek aranybányái az elmúlt évben 15 millió és hétszázharmincezer dollárnyi értéket jövedelmeztek. California után sorolja fel a hivatalos kimutatás Mantona, Dél-Dakota: közbe Alaska és Kloneike, továbbá Arizona, Utah, Nevada és Idaho államokat, melyek mindegyike milliókkal szaporítja évről-évre az emberiség aranykészletét. Minden évben nagyobbá válik Amerikában az aranytermelés. Az elmúlt évben öt és fél millió dollárral volt nagyobb az amerikai aranytermelés, mint 1900-ban. Mindig szaporodik az arany és ami felszínre kerül, el sem fogy — és azért mégis éhes rá az emberiség...

Edvárd király szivarjai. Edvárd király nagy pipás és szereti a jó szivart. Hála a gondviselésnek, van is módja hozzá. Ő felsége Havannát sziv és pedig olyat, a mely csakugyan Havannában termett. A szivar-szállítója a Calixto Lopez-cég, a mely most kapott rendelést, hogy a koronázási ünnepségekre mennyi és milyen szivarokat készítsen. A rendelés summája körülbelül tizezer darab. A szivart huszonötével pakolják egy ládikába. A ládikó tetején ott a cég neve és jégye, belső oldalán pedig a király és a királyné arcképe. Az ár nincs megszabva, Edvárd király gavallér, fizet a mennyit kérnek, csak a portéka legyen jó. Ő felsége szereti a nagy, hosszú és vastag szivart, a melyet csak neki készítenek Havannában. Ez a szivar 8 coll hosszú és ott, a hol a legvastagabb, 1 és egynegyed coll az átmérője. A legszebb dohány-

levelekből a legjobb munkások csinálják: egyszerre csak ezer darabot, mikor azután az fogytán van, újabb ezret. Egy ilyen szivar ott Havannában a gyárosnak belekerül 5 koronájába, mire Angliába ér, fuvarral, vámmal együtt tizenkettőbe. Ugyancsak a Calixto Lopez-cég szállítja Vilmos császárnak is a szivart. A német császár különben jobb szereti a cigarettát. A szivar, a mit neki csinálnak, két collal kurtább, mint az angol királyé és sokkal olcsóbb, mert az előállítás ára darabonként másfél korona. De ebből se csinálnak másnak, csak neki.

Szigettetemő a Kolumbia folyamán. Az észak-amerikai indiánus törzsek arról nevezetese, hogy természetes rutságukat még mesterségesen is fokozzák. Fejüket ellaposítják még gyermekkorukban, ezenkívül orruk választófalát kilyukasztják, hogy ebbe azután mindenféle csecsebecsét akaszthassanak. Ezek az indiánusok ronda fakunyhókban laknak, a hatalmas Kolumbia-folyam partján és pedig leginkább ott, a hol a folyó árja a legsebesebb. Csaknem kizárólag lazachalászással foglalkoznak. A halat nem fogyasztják el mindjárt, hanem megszáritják. porrá törlik, a melyet azután a hal zsirjával kevernek össze. Az így elkészített eledelt levegőmentesen bőrzacsókba varrják és egy évig abban hagyják, a mikor aztán megesszik. Halottaik iránt ezek a félig vad emberek a legnagyobb kegyelettel viselkednek. A folyó közepén fekvő sziget a temetőjük. Odaszállítják halottaikat, a melyeket állati bőrökbe varrnak be és a szigeten cédrusfából készített 8 láb hosszú és ugyanolyan széles kunyhóban fejjel keletnek helyeznek el. A régi halottas kunyhók szétdőlvén hevernek és csak a halott csontjai látszanak a helyükön. Ezekhez a csontokhoz azonban senkinek sem szabad nyulni, a miért öröket alkalmaznak a szigeten és ha talán tudományos célból valamely antropológus egy lapos indiánfejet meg akarna szerezni valamelyik muzeum számára, ez a vállalkozás alkalmasint úgy végződne, hogy a tulajdon feje is ott maradna a szigeten.

London — számokban. VII. Edvárdnak van a legnagyobb birodalma minden uralkodó között és az ő székvárosa a legnagyobb város a föld kerekén. Akkor város, mint London, nincs és nem is volt még más a világon. Az angol metropolis beépített területe 118 angol négyszögmérőföld, magának a városnak a lakossága 4,536.063. Ez a tömördek ember 608.000 épületben lakik. A külvárosokkal egyetemben London területe 688 négyszögmérőföld, a lakossága több mint hat millió; félmillió híján annyi, mint Amerika három legnagyobb városának, Newyorknak, Csikágónak és Filadelfiának a népessége együttesen. Több mint Ausztrália egész lakossága. De London nemcsak nagy és népes, hanem roppant gazdag is. A bebiztosított ingóságok értékét 9326, a házakét 600.000 millió font sterlingre becsülik. A hármaskirályság összes városainak vagyona sincs akkora, a mekkora magáé Londoné. A város területén évenként átlag félmillió font sterling értékű új házat építenek, ugyanennyire becsülhető a telkek értékének nagyobbodása is. Hatalmas a szerepe Londonnak, mint kikötővárosnak. A külföldről hajón behozott árunak egy negyedrészt Londonban rakják ki és ugyancsak London rakodópartjairól a Themsen indul utnak a kivitel egy negyedrésze is. Az egészség és a közbiztonság érdekében rengeteg áldozatot hoz a hatalmas város. A szemét elfuvarozása évenként 6 millió koronába kerül; a szennyves viz elvezetése szolgáló csatornahálózatot most nagyobbitják és erre a célra 65 millió koronát szántak. A közbiztonság megőrzésére és fönntartására London városa 30 millió koronát költ évenként, a rendőrök száma 15.850, több mint Londonon kívül az egész ország rendőrségéé. A tűzoltóság büdzsere 6 és fél millió korona. A személy-

forgalom rengeteg nagy. A város és a külső városok közötti utat naponként több mint egy millió ember teszi meg, a közlekedést 1483 földönjáró és földalatti vasut, 3685 omnibusz, 11.250 bérkocsi és egy tömeg helyi hajó szolgálja. Ezeket tavaly összesen több mint ezer millió utas használta.

Szerkesztői üzenetek.

Horny Gusztáv urnak, T. Polena. Folyó évi december 31-ig van előzetve. **Bombola Pál** urnak, B. Monostorszeg. 4 kor. beérkezett s augusztus 31-ig ki van egyenlítve. **Papp János** urnak, B. Füred. A beküldött 6 k. kívánsága szerint lett elkönyvelve. Üdvözlét! **Tolnay Ferencz** urnak, Oszró. Dehogy is szüntettük be! A hiányzó szám bizonyosan a postán kallódott el, most utánküldtük. **Zelch Péter** urnak, Segesvár. Nagy lelki gyönyörűségünkre szolgál az Ön és kartársai buzgólkodása. Bár mindenütt hasonlóképpen cselekednének, akkor fényes eredményt érhetnénk el. Üdvözlét! **Séner Antal** urnak, Ferenczfalva. Április 30-án jár le. **Papp Péter** urnak, Dráva-Szt. Márton. Ugy az év elején, mint a most küldött 2—2 korona beérkezett s június végeig rendben vagyunk. **Orbán István** urnak, P. Ilva. Junius 15-ig. **K. T.** urnak, Nadrág. Az az ügy az ügyességnél van vélemény végett. **Kiss Károly** urnak, M. Valkó. Az illetők névjegyzékét kérem mielőbb beküldeni. **Gunszt Péter** urnak, P. Szt. László. A hiányzó lapot pótoltuk. Beszúrtetésről az olyan pontos embernél, mint Ön, a mi részünkről szó nem lehet. **Derzsy János** urnak, Szász-Nádas. Ha egy hónapnál tovább nem terjedő megszakítással sikerül más állami ágazatnál állást nyernie — még ha csak napibérest is — eddigi szolgálatai ideje be lesz számítva a nyugdíjazásnál. **Bartosik Alajos** urnak, Maholány. A 2 kor. beérkezett.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradzsky Emil.

Ajánlkozások.

Egy 36 éves, erős testalkatú, erdőőri szakvizsgát tett egyén, ki az erdőőri szolgálatnál nevelkedett, a magyar nyelvet szóban és írásban bírja s némileg a németet is érti, az erdészet és vadászat terén teljesen jártas, a fáczánnak szeliden és vadon tenyésztését érti, jó vadász és vizslaidomító, ért a nagy vadra való vadászathoz és cserkészethez, nemkülömben a kártekonny és dűvadak irtásához, mostani állásánál megfelelőbbet keres. Kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Címe megtudható az „Erdészeti Ujság” kiadóhivatalában.

8—10

Kitűnő minőségű Erdészeti magvak

Kaphatók

FARAGÓ BÉLA

Magyar Fenyőmag Pergető Gyárában,
Zala-Egerszegen.

Árjegyzék kíváncsra ingyen és bérmentve küldetik.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségeesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési czikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a be-
tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt meg-
rendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink
kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megren-
delések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket meg-
téveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez
szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb
figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium
hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos
elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a meg-
rendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB-
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT,
RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEYZÉK 2000ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szár-
nyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka,
művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halásznati képes folyó
irat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként
kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.